

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, Türkistan Türklerinin modern dönemdeki milli mücadele süreçlerini, siyasi, sosyal ve kültürel bağlamda ele alarak öğrencilere kapsamlı bir bakış açısı kazandırmaktır. Ders kapsamında, Çarlık Rusya ve Sovyetler Birliği dönemlerinde Türk topluluklarının maruz kaldığı politikalar, eğitim reformları, dil birliği çabaları, ekonomik değişimler ve kültürel asimilasyon süreçleri incelenmektedir. Öğrencilerin, Türkistan'daki bağımsızlık mücadelelerinin arka planını, bu hareketlerin önde gelen liderlerini ve siyasi teşekküllerini anlamaları hedeflenmektedir. Ayrıca, Gaspıralı İsmail ve Yusuf Akçura gibi önemli figürlerin milli kimlik oluşturma sürecindeki rolleri, Ceditçilik hareketi ve Ruslaştırma politikalarına karşı verilen tepkiler de detaylı olarak ele alınmaktadır. Ders, Türkistan Türklerinin tarihsel süreçte karşılaştıkları zorlukları, modernleşme çabalarını ve bağımsızlık yolundaki mücadelelerini analiz ederek, öğrencilere tarihi olayları doğru bir perspektifle yorumlama becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır.

Dersin İçeriği

Bu ders, Türkistan Türklerinin milli mücadelesini tarihsel bağlamda ele alarak, bölgedeki uyanış, reform hareketleri ve siyasi gelişmeleri kapsamlı bir şekilde incelemektedir. XIX. yüzyılda Rusya hâkimiyetine giren Türk topluluklarının siyasi ve sosyal yapıları, bu süreçte yaşanan değişimler ve modernleşme hareketleri dersin temel konularını oluşturmaktadır. Kazan, Kırım, Başkurt, Azerbaycan, Kazak, Kırgız, Özbek ve Türkmen topluluklarının Rus yönetimi altına girmesi ve bu süreçte yaşadıkları dönüşümler ele alınmaktadır. Bu bağlamda, Tatar milli uyanışının öncülerinden Ebunnasır Kursavî, Şehabeddin Mercanî ve Zeynullah Resulî gibi isimlerin dini reform hareketleri ve modernleşme çabaları değerlendirilmektedir. Dersin ilerleyen bölümlerinde, İsmail Gaspıralı'nın öncülüğünde başlayan Ceditçilik hareketi ile eğitim reformları, dil birliği fikri ve kadınların özgürleşme süreci ayrıntılı olarak incelenmektedir. Rusya Müslümanlarının siyasi ve milli hareketleri kapsamında 1905 Rus Devrimi'nin Müslüman topluluklar üzerindeki etkileri, Ufa Kurultayı ve Rusya Müslüman Kongreleri ele alınmaktadır. Bu süreçte oluşan siyasi yapılanmalar, Türk topluluklarının kimlik ve bağımsızlık mücadelesinde önemli bir yer tutmaktadır. Tatar basınının 1883-1918 yılları arasındaki gelişimi ve bu süreçte kimlik oluşumuna katkısı değerlendirilmektedir. Dini kimlikten etnik kimliğe geçiş sürecinin basın ve yayın yoluyla nasıl şekillendiği üzerinde durulmaktadır. 1917 Şubat Devrimi'nin Rusya'daki Türk toplulukları üzerindeki etkileri, Moskova Kongresi'nde alınan kararlar ve bağımsızlık mücadeleleri dersin önemli konuları arasında yer almaktadır. Son olarak, Rusya ve Osmanlı Türkleri arasındaki ilişkiler, Türkçülük akımının etkileri ve Osmanlı eğitim reformlarının Rusya'daki yansımaları ele alınmaktadır. Osmanlı ülkesine göç eden aydınların siyasi faaliyetleri ve Rusya'dan gelen Türk aydınlarının Osmanlı entelektüel çevreleriyle kurdukları ilişkiler incelenerek, iki bölge arasındaki kültürel ve siyasi etkileşimler değerlendirilir. Ders boyunca, Türkistan'daki milli mücadele süreçleri, toplumsal ve siyasi dönüşümler ayrıntılı şekilde ele alınarak, öğrencilerin bölgenin tarihini ve modernleşme sürecini derinlemesine kavramaları amaçlanmaktadır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Bu ders kapsamında, dersin konularını desteklemek ve daha geniş bir bakış açısı sağlamak için aşağıdaki kitap, makale ve akademik kaynaklar önerilmektedir: A. Ahat Andican - Osmanlı'dan Günümüze Türkiye ve Orta Asya Adilhan Adiloğlu – Ceditçilik Dönemi Kazan Tatar Edebiyatında Kadın Hak ve Hürriyetleri Meselesi Ahmet Karaca – Çarlık ve Bolşevik Rusya Döneminde Döneminde Türk-Müslüman Kurultayları'nın Bolşevik Devrimine Etkisi Ahmet Kanlıdere - Kadimle Cedit Arasında Musa Cârullah Ahmet Kanlıdere - Sovyet ve Türk Tarih Yazıcılığında Rusya Müslümanlarının Düşünce Tarihi Alan Fisher — Kırım Tatarları Alper Alp - Kazan Tatarları Arasında Milliyetçilik Akımı Aslı İşbilir & Mehmet Dikkaya - Ceditçi Düşüncede Kadının Sosyo-Ekonomik Rolü ve Etkileri Aykut Kartal - İki Rus Devrimi Arasında Kazan'daki Türkçe Basın Faaliyetleri Ayna Askeroğlu – Çarlık Rusyası'nda Meşrutî İdarenin Yapısı Barış Aydın - İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e Nev-i Şahsına Münhasır İki Münevver: Ahmet Ağaoğlu ve Yusuf Akçura Beytullah Kaya & Shavkat Kushmuratov - Ceditçilik Hareketi ve Türkistan'da Yayılmasında Mahmut Hoca Bebudî'nin Rolü Çulpan Zaripova Çetin - Tatar Edebiyatının Gelişimi Danielle Ross — Tatar İmparatorluğu Emre Özsoy – Muhammed Fatih Kerimî ve Ceditçilik Hareketi: Stalin'in Darağacında Bir Tatar Aydının Portresi Emre Özsoy - Çarlık Rusyası'nda Birinci Duma'nın Kapatılışı ve İdil-Ural Türkleri (1906) Haç Murat Terzi - İdil - Ural Bölgesinde Yaşayan Tatar Türklerinin Toplumsal Yapısı İle Kültür ve Aidiyet Sorunsalı Hadi Atlası - Kazan Hanlığı'nın Çöküşü ve Süyün Bike İbrahim Koncak – Ceditçilik Hareketi ve Türkistan-Osmanlı Devleti İlişkileri İlker Türkmen - Kadimci-Ceditçi İkileminde Kaderci (Fatalistik) Düşünceye Bürünen Türkistan Kemal H. Karpat — Türkiye ve Orta Asya Kezban Acar – 1905 Rus Devrimi'nin Genel Bir Değerlendirmesi Mehmet Görmez - Musa Carullah Bigiyef (1875-1949) Mahmud İsmailov - Azerbaycan Tarihi (İlk Çağlardan XX. Yüzyıl Başlarına Kadar) Mihail Hudyakov - Kazan Hanlığı Tarihi Mustafa Öner – Tatarlar'da Marifetçilik - Tatarlarda Marifetçilik ve Ceditçilik Üzerine Notlar Mustafa Öner - Ahmed Midhat Efendi İdil - Ural'da Mustafa Ergün & Barış Çiftçi - Türk Dünyasının İlk Ortak Eğitim Reformu: Usul-ü Cedit Hareketi Murat Emre Killoğlu – Çarlık Rusyası'nda Ceditçilik/Yeni Usul Hareketi ve Kadimciler Nadir Devlet – İsmail Gaspıralı Savaş Veli Yelok & Zaynabidin Abdırashidov – Çarlık Rusyası'nda Bir Kırım'ın Mücadelesi Sergey İ. Rudenko — Başkurtlar Selçuk Türkylmaz - İsmail Gaspıralı ve Rusya Türklerinde Milli Uyanış Serkan Acar - Kazan Hanlığı - Moskova Knezliği Siyasi İlişkileri (1437-1552) Sungur Savran – Müslüman Halkların Ekim'i Songül Büyükkılıç – Rızaeddin Fahreddin'in Ahmet Midhat Efendi adlı eserinin kelime hazinesi bakımından incelenmesi Taner Gür - İdil-Ural Boylarında Başkurt Türkleri (XIX-XX. YY.) Ümmet Erkan - Rusya'da Modernleşme Hareketleri, Rusya Müslümanları ve İsmail Gaspıralı Ümmügülsüm Aluç - Tatar ve Başkurt Destanlarında Kadın Yağmur Eryılmaz Yıldız & Ali Yıldız – Ahmet Midhat Efendi'nin Romanlarında Türk Kimliğinin İşlenişi Zeki Velidi Togan — Bugünkü Türkili (Türkistan) ve Yakın Tarihi Zeki Velidi Togan — Başkurtların Tarihi / Bugünkü Türkili (Türkistan) ve Yakın Tarihi

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Bu ders, Türkistan Türklerinin milli mücadelesini tarihsel bağlamda ele alarak öğrencilere tarihsel olayları anlamlandırma ve analiz etme becerisi kazandırmayı hedeflemektedir. Dersin işlenişinde ağırlıklı olarak anlatım yöntemi kullanılmaktadır. Konular, kronolojik bir sıra takip edilerek açıklanmakta, olaylar arasındaki bağlantılar detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Öğretim sürecinde tarihsel belgeler ve akademik kaynaklar temel alınarak, dönemlerin siyasal, toplumsal ve ekonomik koşulları bütüncül bir yaklaşımla incelenmektedir. Ders anlatımı sırasında soru-cevap yöntemi uygulanarak, öğrencilerin konuyu daha iyi kavramaları sağlanmaktadır. Öğrencilerin derse aktif katılımını teşvik etmek amacıyla yönlendirici sorular sorulmakta ve olayların farklı açılardan değerlendirilmesine olanak tanınmaktadır. Dersin genel yapısı, öğrencilerin tarihsel olayları kendi bağlamları içinde anlamalarına ve bağımsız analiz yapmalarına yardımcı olacak şekilde düzenlenmiştir.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Bu dersin verimli bir şekilde işlenebilmesi için öğrencilerin derslerde aktif olarak dinleyici olmaları ve konular arasındaki bağlantıları dikkatle takip etmeleri önerilmektedir. Dersin içeriğinde tarihsel olaylar kronolojik bir sıra takip edilerek ele alındığından, önceki derslerde işlenen konuların bilinmesi, sonraki derslerin daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Öğrencilerin, ders kapsamında ele alınan konuları daha derinlemesine kavrayabilmeleri için belirtilen akademik kaynakları takip etmeleri ve ders materyallerini düzenli olarak gözden geçirmeleri önemlidir. Konuların kavranmasını kolaylaştırmak adına, öğrencilerin tarihsel belgeler, makaleler ve dönemin basın-yayın organlarını incelemeleri önerilmektedir. Ders sürecinde soru-cevap yöntemi kullanıldığından, öğrencilerin ders esnasında dikkatli olmaları ve yöneltilen sorulara aktif şekilde yanıt vermeleri beklenmektedir. Ayrıca olayların farklı açılardan değerlendirilebilmesi için karşılaştırmalı düşünme becerisinin geliştirilmesi teşvik edilmektedir. Bu ders, Türkistan Türklerinin milli mücadelesini bütüncül bir yaklaşımla ele aldığı için öğrencilerin sadece ders anlatımlarını takip etmekle yetinmeyip, ek kaynakları okuyarak konular hakkında daha geniş bir perspektif kazanmaları beklenmektedir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Yüz Yüze Eğitim

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Tekin Tuncer

1. Türkistan Türklerinin Milli Mücadele Sürecini Anlama: Öğrenciler, Türkistan'daki milli mücadele hareketlerini tarihsel bağlamları içinde analiz edebilecek, Çarlık Rusya ve Sovyetler Birliği dönemlerindeki siyasal, ekonomik ve kültürel dönüşümleri değerlendirebileceklerdir.
2. Bağımsızlık Hareketlerini ve Liderlerini Değerlendirme: Ders kapsamında, Cedidilik hareketi, 1905-1917 yılları arasındaki siyasal gelişmeler ve Türkistan'daki bağımsızlık mücadeleleri incelendiğinden, öğrenciler bu süreçlerde etkin rol oynayan liderlerin fikirlerini, stratejilerini ve etkilerini eleştirel bir perspektiften değerlendirebileceklerdir.
3. Osmanlı-Rusya-Türkistan İlişkilerini Karşılaştırmalı Olarak Analiz Etme: Öğrenciler, Osmanlı Devleti ve Rusya arasındaki ilişkilerin, Türkistan coğrafyasındaki siyasal ve toplumsal dönüşümler üzerindeki etkisini karşılaştırmalı bir şekilde analiz edebilecek, Osmanlı'daki reform hareketlerinin Türkistan'daki yansımalarını yorumlayabileceklerdir.
4. Milli Kimlik ve Kültürel Asimilasyon Süreçlerini Çözümleme: Ders kapsamında ele alınan dil birliği fikri, eğitim reformları ve basın-yayın faaliyetleri gibi unsurlar üzerinden öğrenciler, Türkistan Türklerinin milli kimlik oluşturma süreçlerini ve kültürel asimilasyon politikalarına karşı verdikleri tepkileri değerlendirebileceklerdir.
5. Tarihsel Kaynakları ve Arşiv Belgelerini Eleştirel Bir Şekilde İnceleme: Dersin içeriğinde kullanılan birincil kaynaklar ve akademik çalışmalar doğrultusunda öğrenciler, tarihsel belgeleri eleştirel bir bakış açısıyla analiz edebilecek, farklı dönemlere ait belgeler arasında bağlantılar kurarak tarih yazımında kullanılan yöntemleri anlayabileceklerdir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. XIX. Yüzyılda Rusya Türkleri, Kazan Tatarları, Kırım Tatarları, Başkurtlar, Azerbaycan Türkleri, Kazaklar ve Kırgızlar, Özbekler, Türkmenler Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Alan Fisher — Kırım Tatarları Alper Alp - Kazan Tatarları Arasında Milliyetçilik Akımı Danielle Ross — Tatar İmparatorluğu Sergey İ. Rudenko — Başkurtlar Kemal H. Karpat — Türkiye ve Orta Asya Mahmud İsmailov - Azerbaycan Tarihi (İlk Çağlardan XX. Yüzyıl Başlarına Kadar) Zeki Velidi Togan — Bugünkü Türkili (Türkistan) ve Yakın Tarihi Zeki Velidi Togan — Başkurtların Tarihi / Bugünkü Türkili (Türkistan) ve Yakın Tarihi Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. XIX. Yüzyılda Rusya Türkleri, Kazan Tatarları, Kırım Tatarları, Başkurtlar, Azerbaycan Türkleri, Kazaklar ve Kırgızlar, Özbekler, Türkmenler	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
2	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Tatarların Rus hâkimiyetine girmesi, Kazan Hanlığı'nın düşüşü ve sonuçları 2. Başkurtların Ruslarla ilişkileri ve isyanları 3. Rus misyoner faaliyetleri ve İlminskiy Metodu 4. XIX. yüzyılda Tatar-Başkurt kimliği ve modernleşme süreçleri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Serkan Acar - Kazan Hanlığı - Moskova Knezliği Siyasi İlişkileri (1437-1552) Mihail Hudyakov - Kazan Hanlığı Tarihi Hadi Atlasi - Kazan Hanlığı'nın Çöküşü ve Süyün Bike Taner Gür - İdil-Ural Boylarında Başkurt Türkleri (XIX-XX. YY.) Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Tatarların Rus hâkimiyetine girmesi, Kazan Hanlığı'nın düşüşü ve sonuçları 2. Başkurtların Ruslarla ilişkileri ve isyanları 3. Rus misyoner faaliyetleri ve İlminskiy Metodu 4. XIX. yüzyılda Tatar-Başkurt kimliği ve modernleşme süreçleri	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
3	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Tatar reformist düşüncenin doğuşu, İslami ve seküler eğitim kurumları arasındaki gerilimler 2. Ceditçilik hareketinin öncüleri ve etkileri 3. Tatar aydınlarının modernleşme sürecindeki rolleri 4. Rus yönetimi ve Tatar aydınları arasındaki ilişkiler Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Emre Özsoy – Muhammed Fatih Kerimî ve Ceditçilik Hareketi: Stalin'in Darağacında Bir Tatar Aydınının Portresi Adilhan Adiloğlu – Ceditçilik Dönemi Kazan Tatar Edebiyatında Kadın Hak ve Hürriyetleri Meselesi Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Tatar reformist düşüncenin doğuşu, İslami ve seküler eğitim kurumları arasındaki gerilimler 2. Ceditçilik hareketinin öncüleri ve etkileri 3. Tatar aydınlarının modernleşme sürecindeki rolleri 4. Rus yönetimi ve Tatar aydınları arasındaki ilişkiler	
4	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Zeynullah Resulî ve eğitimde reform hareketleri 2. Âlimcan Barudî ve Muhammediye Medresesi 3. Rızaeddin b. Fahreddin'in eğitim ve reform çalışmaları 4. Kadimci ve Ceditçi ulema arasındaki çatışmalar 5. Rusya Müslümanlarının eğitimde modernleşme çabaları 6. Osmanlı ve Orta Doğu'daki reformcu hareketlerin Rusya'daki etkileri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Serkan Acar – Kazan Hanlığı-Moskova Knezliği Siyasi İlişkileri (1437-1552) Emre Özsoy – Muhammed Fatih Kerimî ve Ceditçilik Hareketi: Stalin'in Darağacında Bir Tatar Aydınının Portresi Mustafa Öner – Tatarlar'da Marifetçilik - Tatarlarda Marifetçilik ve Ceditçilik Üzerine Notlar İbrahim Koncak – Ceditçilik Hareketi ve Türkistan-Osmanlı Devleti İlişkileri Ümmet Erkan - Rusya'da Modernleşme Hareketleri, Rusya Müslümanları ve İsmail Gaspıralı Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Zeynullah Resulî ve eğitimde reform hareketleri 2. Âlimcan Barudî ve Muhammediye Medresesi 3. Rızaeddin b. Fahreddin'in eğitim ve reform çalışmaları 4. Kadimci ve Ceditçi ulema arasındaki çatışmalar 5. Rusya Müslümanlarının eğitimde modernleşme çabaları 6. Osmanlı ve Orta Doğu'daki reformcu hareketlerin Rusya'daki etkileri	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
5	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Musa Cârullah'ın hayatı ve entelektüel gelişimi 2. İslam reformu hakkındaki görüşleri 3. Batı ile İslam dünyası arasındaki fikrî etkileşimler 4. Kelâm, fıkıh ve mezhepler hakkındaki eleştirileri 5. Kadın hakları ve eğitim reformlarıyla ilgili düşünceleri 6. Musa Cârullah'ın Osmanlı ve Türk aydınları üzerindeki etkileri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Ahmet Kanlıdere - Kadimle Cedit Arasında Musa Cârullah Mehmet Görmez - Musa Carullah Bigiyef (1875-1949) Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Musa Cârullah'ın hayatı ve entelektüel gelişimi 2. İslam reformu hakkındaki görüşleri 3. Batı ile İslam dünyası arasındaki fikrî etkileşimler 4. Kelâm, fıkıh ve mezhepler hakkındaki eleştirileri 5. Kadın hakları ve eğitim reformlarıyla ilgili düşünceleri 6. Musa Cârullah'ın Osmanlı ve Türk aydınları üzerindeki etkileri	
6	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. İdil-Ural bölgesinde kadınların toplumsal konumu 2. XIX. yüzyılda Tatar-Başkurt toplumunda kadın eğitimi 3. Ceditcilik hareketinin kadın haklarına etkisi 4. Kadın medreseleri ve Süyümbike Dergisi 5. Rus yönetimi altındaki Müslüman kadın hareketleri 6. Kadın hakları konusunda Osmanlı ve Rusya Müslümanları arasındaki etkileşimler Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Adilhan Adiloğlu - Ceditçilik Dönemi Kazan Tatar Edebiyatında Kadın Hak ve Hürriyetleri Meselesi Hacı Murat Terzi - İdil - Ural Bölgesinde Yaşayan Tatar Türklerinin Toplumsal Yapısı İle Kültür ve Aidiyet Sorunsalı Ümmügülşüm Aluç - Tatar ve Başkurt Destanlarında Kadın Aslı İşbilir & Mehmet Dikkaya - Ceditçi Düşüncede Kadının Sosyo-Ekonomik Rolü ve Etkileri Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. İdil-Ural bölgesinde kadınların toplumsal konumu 2. XIX. yüzyılda Tatar-Başkurt toplumunda kadın eğitimi 3. Ceditcilik hareketinin kadın haklarına etkisi 4. Kadın medreseleri ve Süyümbike Dergisi 5. Rus yönetimi altındaki Müslüman kadın hareketleri 6. Kadın hakları konusunda Osmanlı ve Rusya Müslümanları arasındaki etkileşimler	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
7	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Rusya'da 1905 Devrimi ve basın özgürlüğü 2. Tatar ve Başkurt matbuatının gelişimi 3. Vakit, Süyümbike, Şura ve diğer önemli yayın organları 4. Cedidci ve Kadimci basının karşılaştırılması 5. Rus yönetimi ve Müslüman basını arasındaki ilişkiler 6. Basının milliyetçilik ve modernleşme üzerindeki etkisi Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Ümmet Erkan - Rusya'da Modernleşme Hareketleri, Rusya Müslümanları ve İsmail Gaspıralı Ahmet Kanlıdere - Sovyet ve Türk Tarih Yazıcılığında Rusya Müslümanlarının Düşünce Tarihi Çulpan Zaripova Çetin - Tatar Edebiyatının Gelişimi Aykut Kartal - İki Rus Devrimi Arasında Kazan'daki Türkçe Basın Faaliyetleri Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Rusya'da 1905 Devrimi ve basın özgürlüğü 2. Tatar ve Başkurt matbuatının gelişimi 3. Vakit, Süyümbike, Şura ve diğer önemli yayın organları 4. Cedidci ve Kadimci basının karşılaştırılması 5. Rus yönetimi ve Müslüman basını arasındaki ilişkiler 6. Basının milliyetçilik ve modernleşme üzerindeki etkisi	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
9	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. 1905 Rus Devrimi'nin Müslüman toplumlar üzerindeki etkisi 2. Rusya'daki Müslüman siyasi hareketlerin ortaya çıkışı 3. Müslüman Cemiyetler İttifakı ve Duma'daki Müslüman vekiller 4. Ceditci ve Kadimci grupların siyasi yaklaşımları 5. 1917 Bolşevik Devrimi ve Rusya'daki Müslüman halkların siyasi mücadelesi 6. Rusya'daki Pan-Türkizm ve Pan-İslamizm tartışmaları Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Ümmet Erkan - Rusya'da Modernleşme Hareketleri, Rusya Müslümanları ve İsmail Gaspıralı Savaş Veli Yelok & Zaynabidin Abdırashidov – Çarlık Rusya'sında Bir Kırım'ın Mücadelesi Ahmet Karaca – Çarlık ve Bolşevik Rusya Döneminde Döneminde Türk-Müslüman Kurultayları'nın Bolşevik Devrimine Etkisi İlker Türkmen - Kadimci-Ceditçi İkileminde Kaderci (Fatalistik) Düşünceye Bürünen Türkistan Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. 1905 Rus Devrimi'nin Müslüman toplumlar üzerindeki etkisi 2. Rusya'daki Müslüman siyasi hareketlerin ortaya çıkışı 3. Müslüman Cemiyetler İttifakı ve Duma'daki Müslüman vekiller 4. Ceditci ve Kadimci grupların siyasi yaklaşımları 5. 1917 Bolşevik Devrimi ve Rusya'daki Müslüman halkların siyasi mücadelesi 6. Rusya'daki Pan-Türkizm ve Pan-İslamizm tartışmaları	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
10	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. 1905 Devrimi'nin Rusya'daki Müslüman halklara etkisi 2. Rusya'daki meşrutiyet ve anayasal reform tartışmaları 3. Müslüman toplulukların demokrasi ve millî haklar talepleri 4. Duma'da Müslüman vekiller ve yasama sürecine katılım 5. Ceditci ve Kadimci aydınların anayasal yönetim hakkındaki görüşleri 6. 1917 Bolşevik Devrimi sonrası Müslüman halkların siyasi hakları Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Ümmet Erkan - Rusya'da Modernleşme Hareketleri, Rusya Müslümanları ve İsmail Gaspıralı Ayna Askeroğlu – Çarlık Rusyası'nda Meşrutî İdarenin Yapısı Kezban Acar – 1905 Rus Devrimi'nin Genel Bir Değerlendirmesi Emre Özsoy - Çarlık Rusyası'nda Birinci Duma'nın Kapatılışı ve İdil-Ural Türkleri (1906) Murat Emre Kılıçoğlu – Çarlık Rusyası'nda Ceditçilik/Yeni Usul Hareketi ve Kadimciler Sungur Savran – Müslüman Halkların Ekim'i Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. 1905 Devrimi'nin Rusya'daki Müslüman halklara etkisi 2. Rusya'daki meşrutiyet ve anayasal reform tartışmaları 3. Müslüman toplulukların demokrasi ve millî haklar talepleri 4. Duma'da Müslüman vekiller ve yasama sürecine katılım 5. Ceditci ve Kadimci aydınların anayasal yönetim hakkındaki görüşleri 6. 1917 Bolşevik Devrimi sonrası Müslüman halkların siyasi hakları	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
11	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Ceditcilik hareketinin doğuşu ve gelişimi 2. Medreselerde reform hareketleri ve yeni eğitim anlayışı 3. İsmail Gaspıralı'nın eğitim reformları ve "Usûl-i Cedîd", Ceditci basının eğitim politikalarına katkıları 4. Rus yönetiminin Müslüman eğitim kurumlarına müdahalesi 5. Ceditcilik hareketinin Osmanlı ve Orta Asya ile ilişkileri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: İbrahim Koncak – Ceditçilik Hareketi ve Türkistan-Osmanlı Devleti İlişkileri Murat Emre Kılıçoğlu – Çarlık Rusyası'nda Ceditçilik/Yeni Usul Hareketi ve Kadimciler Mustafa Ergün & Barış Çiftçi - Türk Dünyasının İlk Ortak Eğitim Reformu: Usul-ü Cedit Hareketi Beytullah Kaya & Shavkat Kushmuratov - Ceditçilik Hareketi ve Türkistan'da Yayılmasında Mahmut Hoca Bebudî'nin Rolü Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Ceditcilik hareketinin doğuşu ve gelişimi 2. Medreselerde reform hareketleri ve yeni eğitim anlayışı 3. İsmail Gaspıralı'nın eğitim reformları ve "Usûl-i Cedîd", Ceditci basının eğitim politikalarına katkıları 4. Rus yönetiminin Müslüman eğitim kurumlarına müdahalesi 5. Ceditcilik hareketinin Osmanlı ve Orta Asya ile ilişkileri	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
12	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Rusya'daki Müslüman entelektüellerin fikir dünyası 2. Ahmed Midhat Efendi ve Osmanlı'daki Rusya Müslümanları algısı 3. Ceditcilik ve matbuat faaliyetleri 4. Rusya Müslümanlarının dil, alfabe ve eğitim reformları üzerine çalışmaları 5. Tatar, Başkırt, Kırımli ve diğer Türk topluluklarının kültürel kimlik inşası 6. Rusya Müslümanlarının Osmanlı ve Orta Asya'daki Türk aydınları ile ilişkileri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Nadir Devlet – İsmail Gaspıralı Mustafa Öner - Ahmed Midhat Efendi İdil - Ural'da Songül Büyükkılıç - Rızaeddin Fahreddin'in Ahmet Midhat Efendi adlı eserinin kelime hazinesi bakımından incelenmesi Yağmur Eryılmaz Yıldız & Ali Yıldız – Ahmet Midhat Efendi'nin Romanlarında Türk Kimliğinin İşleniş Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Rusya'daki Müslüman entelektüellerin fikir dünyası 2. Ahmed Midhat Efendi ve Osmanlı'daki Rusya Müslümanları algısı 3. Ceditcilik ve matbuat faaliyetleri 4. Rusya Müslümanlarının dil, alfabe ve eğitim reformları üzerine çalışmaları 5. Tatar, Başkırt, Kırımli ve diğer Türk topluluklarının kültürel kimlik inşası 6. Rusya Müslümanlarının Osmanlı ve Orta Asya'daki Türk aydınları ile ilişkileri	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
13	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Rusya'daki Müslüman toplulukların modern siyasal kimlik arayışları 2. Pan-İslamizm, Pan-Türkizm ve milliyetçilik akımlarının gelişimi 3. Ceditçi ve Kadimci aydınların milliyetçilik anlayışı 4. Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akçura ve İsmail Gaspıralı gibi düşünürlerin etkileri 5. Osmanlı Devleti, Orta Asya ve Rusya'daki Müslümanlar arasındaki etkileşimler 6. Siyasi kimlik tartışmalarının eğitim, basın ve toplumsal hareketler üzerindeki etkisi Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: Barış Aydın - İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e Nev-i Şahsına Münhasır İki Münevver: Ahmet Ağaoğlu ve Yusuf Akçura A. Ahat Andıcan - Osmanlı'dan Günümüze Türkiye ve Orta Asya İlker Türkmen - Kadimci-Ceditçi İkileminde Kaderci (Fatalistik) Düşünceye Bürünen Türkistan Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Rusya'daki Müslüman toplulukların modern siyasal kimlik arayışları 2. Pan-İslamizm, Pan-Türkizm ve milliyetçilik akımlarının gelişimi 3. Ceditçi ve Kadimci aydınların milliyetçilik anlayışı 4. Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akçura ve İsmail Gaspıralı gibi düşünürlerin etkileri 5. Osmanlı Devleti, Orta Asya ve Rusya'daki Müslümanlar arasındaki etkileşimler 6. Siyasi kimlik tartışmalarının eğitim, basın ve toplumsal hareketler üzerindeki etkisi	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
14	Bu hafta aşağıdaki konular ele alınacaktır: 1. Ceditcilik hareketinin doğuşu ve amacı, İsmail Gaspıralı'nın eğitimde modernleşme çabaları 2. Ceditci ve Kadimci okulların farkları 3. Rusya'daki Müslüman medreselerinde reform hareketleri 4. Ceditcilik hareketinin Osmanlı, Orta Asya ve Kafkasya'daki etkileri 5. Eğitim reformlarının Rus yönetimiyle ilişkileri Konuya hazırlanmak için aşağıdaki kaynaklardan seçilen bölümler okunmalıdır: A. Ahat Andican - Osmanlı'dan Günümüze Türkiye ve Orta Asya İlker Türkmen - Kadimci-Ceditçi İkilinde Kadirci (Fatalistik) Düşünceye Bürünen Türkistan Selçuk Türkyılmaz - İsmail Gaspıralı ve Rusya Türklerinde Milli Uyanış Öğrencilerin seçilen bu kaynakların ilgili bölümlerini okumaları, ana fikirleri not almaları ve sınıf tartışmalarına katılmaya hazır olmaları beklenmektedir.	Dersler yüz yüze yürütülecek olup, öğrencilerin sürece etkin katılımı beklenmektedir. Derslerin işleniş yöntemi aşağıdaki temel unsurlar üzerine dayandırılmaktadır: 1. Etkileşimli Anlatım Derslerde yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda tartışmaya dayalı öğretim yöntemleri uygulanacaktır. Öğrencilere konular üzerine düşünme, analiz yapma ve kendi görüşlerini ifade etme fırsatı verilecektir. Öğretim elemanı, öğrencilerin yönelttiği sorulara açıklayıcı cevaplar sunacak ve gerektiğinde tartışma ortamı oluşturacaktır. 2. Tarihsel ve Eleştirel Analiz Konular ele alınırken öğrencilerden olayların nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir. Ayrıca, farklı kaynaklardan elde edilen bakış açılarını karşılaştırmaları ve neden-sonuç ilişkileri kurmaları teşvik edilecektir. 3. Öğrencinin Aktif Katılımı Öğrenciler ders süresince soru sorarak, görüşlerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak öğrenme sürecinde aktif rol üstleneceklerdir. Öğrencilere, metinleri yorumlama, çıkarım yapma ve kendi analizlerini geliştirme imkânı sağlanacaktır. Ders öncesinde önerilen kaynakları okunması, not alınması ve bu notların derse katkı amacıyla kullanılması beklenmektedir. 4. Uygulamalı Örnekler ve Vaka Analizleri Derslerin belirli bölümlerinde konular vaka analizi yöntemiyle ele alınacaktır. Öğrencilerden, incelenen süreç ve olayları kendi perspektiflerinden değerlendirmeleri ve yorumlamaları istenecektir. 5. Tartışma ve Soru-Cevap Her dersin sonunda öğrencilerin aktif biçimde soru sormaları ve yorum yapmaları teşvik edilecek; bu sayede konuların farklı açılardan değerlendirilmesine zemin hazırlanacaktır.	1. Ceditcilik hareketinin doğuşu ve amacı, İsmail Gaspıralı'nın eğitimde modernleşme çabaları 2. Ceditci ve Kadimci okulların farkları 3. Rusya'daki Müslüman medreselerinde reform hareketleri 4. Ceditcilik hareketinin Osmanlı, Orta Asya ve Kafkasya'daki etkileri 5. Eğitim reformlarının Rus yönetimiyle ilişkileri	

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13
Ö.Ç. 1													
Ö.Ç. 2													
Ö.Ç. 3													
Ö.Ç. 4													
Ö.Ç. 5													

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Tarihe ait olay ve olguları uzmanlık düzeyinde bilimsel yöntem ve teknikler yardımıyla kavramsallaştırabilir.
- P.Ç. 2 :** Araştırma süreçlerinde disiplinler arası yaklaşımları kullanabilir.
- P.Ç. 3 :** Edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgileri tanımlayabilir, eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilir ve analiz edebilir.
- P.Ç. 4 :** Tarihsel verilere ulaşabilir, yorumlar, güvenilirliğini ve geçerliliğini değerlendirebilir.
- P.Ç. 5 :** Çalışmalarında ulusal ve evrensel değerleri kullanabilir.
- P.Ç. 6 :** Tarih alanındaki bir konuya uygun materyal geliştirebilir.
- P.Ç. 7 :** Yaşam boyu öğrenme süreçlerini geliştirebilir.
- P.Ç. 8 :** Sorumluluğu altındaki birey veya grupların öğrenme süreçlerini yönlendirebilir.
- P.Ç. 9 :** Sosyal sorumluluk bilinciyle mesleki proje ve etkinlikleri uzmanlık düzeyinde planlayabilir ve uygulayabilir.
- P.Ç. 10 :** Tarih alanının gerektirdiği yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B2 Genel düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurabilir.
- P.Ç. 11 :** Bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilir ve bu alandaki gelişmeleri takip ederek kendini yenileyebilir.
- P.Ç. 12 :** Demokrasi, insan hakları, bilimsel ve mesleki değerlere uygun ahlaki davranış kalıpları geliştirebilir.
- P.Ç. 13 :** Bu programdan edindiği donanım ile doktora programını sürdürebilir.
- Ö.Ç. 1 :** Türkistan Türklerinin Milli Mücadele Sürecini Anlama: Öğrenciler, Türkistan'daki milli mücadele hareketlerini tarihsel bağlamları içinde analiz edebilecek, Çarlık Rusya ve Sovyetler Birliği dönemlerindeki siyasal, ekonomik ve kültürel dönüşümleri değerlendirebileceklerdir.
- Ö.Ç. 2 :** Bağımsızlık Hareketlerini ve Liderlerini Değerlendirme: Ders kapsamında, Cedidlik hareketi, 1905-1917 yılları arasındaki siyasal gelişmeler ve Türkistan'daki bağımsızlık mücadeleleri incelendiğinden, öğrenciler bu süreçlerde etkin rol oynayan liderlerin fikirlerini, stratejilerini ve etkilerini eleştirel bir perspektiften değerlendirebilecektir.
- Ö.Ç. 3 :** Osmanlı-Rusya-Türkistan İlişkilerini Karşılaştırmalı Olarak Analiz Etme: Öğrenciler, Osmanlı Devleti ve Rusya arasındaki ilişkilerin, Türkistan coğrafyasındaki siyasi ve toplumsal dönüşümler üzerindeki etkisini karşılaştırmalı bir şekilde analiz edebilecek, Osmanlı'daki reform hareketlerinin Türkistan'daki yansımalarını yorumlayabilecektir.
- Ö.Ç. 4 :** Milli Kimlik ve Kültürel Asimilasyon Süreçlerini Çözümleme: Ders kapsamında ele alınan dil birliği fikri, eğitim reformları ve basın-yayın faaliyetleri gibi unsurlar üzerinden öğrenciler, Türkistan Türklerinin milli kimlik oluşturma süreçlerini ve kültürel asimilasyon politikalarına karşı verdikleri tepkileri değerlendirebilecektir.
- Ö.Ç. 5 :** Tarihsel Kaynakları ve Arşiv Belgelerini Eleştirel Bir Şekilde İnceleme: Dersin içeriğinde kullanılan birincil kaynaklar ve akademik çalışmalar doğrultusunda öğrenciler, tarihsel belgeleri eleştirel bir bakış açısıyla analiz edebilecek, farklı dönemlere ait belgeler arasında bağlantılar kurarak tarih yazımında kullanılan yöntemleri anlayabilecektir.